

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN**

DOM
2008-06-23
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
5906-08
Rotel 552

SÖKANDE

Ponnert Arkitekter AB, 556516-1642
Maglevägen 14
297 95 Degeberga

Ombud: Advokat Tomas Eliasson
Advokatfirman Delphi AB
Stadt Hamburgsgatan 9 B
211 38 Malmö

MOTPART

Statens fastighetsverk
Box 2263
103 16 Stockholm

Ombud: Advokat Jens Pedersen och jur. kand. Jan Andersson
Advokatfirma Jens Pedersen AB
Box 3462
103 69 Stockholm

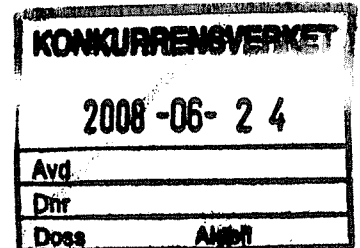
SAKEN

Överprövning enligt lagen (1992:1528) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Länsrätten avslår ansökan om ingripande enligt LOU.

Länsrättens beslut den 17 mars 2008 upphör därmed att gälla.

BAKGRUND

Statens fastighetsverk (SFV) har i förfrågningsunderlag den 19 april 2007 inbjudit leverantörer att lämna anbud på uppdraget att vara slottsarkitekt på Bäckaskog slott, dnr 224-345/07. Upphandlingen genomförs som en förhandlad upphandling med föregående annonsering enligt 5 kap. 16 § LOU.

SFV har enligt tilldelningsbeslut den 7 mars 2008 meddelat att SFV har för avsikt att ingå avtal med Ole Drachman, Erik Möller A/S.

Bolaget har ansökt om överprövning enligt LOU och i samband därmed yrkat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

Länsrätten har den 17 mars 2008 beslutat att upphandlingen inte får avslutas innan rätten förordnar annat i målet.

YRKANDEN M.M.

Ponnert Arkitekter AB yrkar att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan anför bolaget annat följande.

Anbudens giltighetstid

Av förfrågningsunderlaget framgår att anbud ska vara bindande i 90 dagar räknat från anbudstidens utgång som anges till den 10 maj 2007. Härav blir slutsatsen att anbuden ska vara bindande till den 10 augusti 2007. I ett därefter upprättat brev till anbudsgivarna daterat 28 augusti 2007 föreslår SFV "en förlängning av anbudstiden året ut", till och med den 31 december 2007. SFV hävdar för sin del att samtliga anbudsgivare förlängt anbudens giltighetstid till den 30 april 2008. Någon dokumentation härom har inte presenterats. Det förtjänar också att nämnas att SFV inte ens på bolagets särskilda begäran har översänt någon dokumentation om att anbudsgivarna

accepterat en förlängning av anbudens giltighetstid. Under alla förhållanden torde en sådan accept som sker efter att anbudens giltighetstid löpt ut vara att betrakta som ett nytt och således för sent inkommet anbud. Ett beslut om att anta ett sådant anbud torde vara i strid med LOU. Efter den 10 augusti 2007 fanns inga giltiga anbud och därmed inte heller någon möjlighet att förlänga anbudens giltighet. SFV hävdar motsatsen. SFV påstår vidare att samtliga anbudsgivare i efterhand, dvs. efter att anbudens giltighetstid löpt ut, har accepterat att deras anbudsgiltighetstid förlängts. Detta påstående är inte korrekt. Av de av SFV nu åberopade handlingarna framgår att en av anbudsgivarna (Johan Celsing Arkitektkontor AB) förklarade att hans anbud, vid en förlängning av anbudens giltighetstid, inte kunde gälla i samma omfattning som tidigare. I vart fall på grund härav – dvs. då alla anbudsgivare inte oreserverat accepterat att "förlänga" giltighetstiden för sina respektive anbud – torde den upphandlande enheten vara skyldig att göra om upphandlingen.

Urvalskriterierna har inte viktats i förfrågningsunderlaget

Av förfrågningsunderlaget den 19 april 2007 framgår bland annat följande. Uppdraget, som ska gälla under en avtalsperiod om sex år, består av två huvuduppgifter nämligen a) rådgivning åt SFV mot fast årligt arvode som angivits i förfrågningsunderlaget, och b) utrednings- och projekteringsuppdrag i projektform efter särskild överenskommelse. Följande utvärderingskriterier framgår av förfrågningsunderlaget samt anges att kriterierna tillmäts "fallande betydelse":

1) Allmän och speciell kompetens hos slottsarkitekt och övriga personer, med vilket avses

- a) för uppdraget nödvändiga fackkunskaper,
- b) väl utvecklad restaureringsideologisk hållning,
- c) samarbetsförmåga på olika organisatoriska nivåer, lyhördhet, samordningsförmåga samt pedagogisk förmåga.
- d) förmåga till gestaltningskvalitet i helhet och detalj,
- e) god kunskap om det specifika objektet eller liknande anläggningar,
- f) god förmåga att uttrycka sig i tal och skrift.

- 2) Personalkapacitet och andra resurser
- 3) Geografisk närhet och tillgänglighet för beställaren
- 4) Arvoden (timpriser)

Hur viktning eller betygsättning ska ske framgår emellertid inte närmare.

Fel i anbudsutvärderingen

Till skillnad från vad som framgår av förfrågningsunderlaget anges i anbudsutvärderingen, uppenbarligen för viktning, ett antal procentsatser inom parantes efter anbudskriterierna. Genom att i förfrågningsunderlaget utelämna uppgifterna om hur viktningen skulle göras har emellertid SFV i praktiken erhållit en form av fri prövningsrätt. Det går inte heller av anbudsutvärderingen se att SFV viktat anbudet enligt de procentsatser som angivits i utvärderingsdokumentet. Exempelvis anges att Drachmans, Erik Möller A/S, timpriser är påtagligt högre än övriga anbudsgivare utan att det framgår hur SFV viktat anbudens relativa prisskillnader. Det går således inte att i efterhand kontrollera om utvärderingen har gjorts på ett korrekt sätt och i enlighet med de grundläggande principerna i upphandlingsrätten om transparens, förutsebarhet och likabehandling. Därtill gör SFV någon slags allmän sammantagen värdering av anbudet som inte heller torde uppfylla de grundläggande principerna inom upphandlingsrätten. SFV anför att det inte går att tillämpa strikta matematiska eller motsvarande modeller eller andra jämförelsetekniker vid utvärdering av anbud vid förhandlad upphandling med föregående annonsering. SFV har emellertid vid anbudsutvärderingen uppenbarligen viktat anbudskriterierna. Dessa viktningstal var dock okända för anbudsgivarna när de lämnade sina anbud, eftersom dessa inte framgick av förfrågningsunderlaget. Att undanhålla sådan information som uppenbarligen varit möjlig att lämna strider mot kraven på förutsebarhet och transparens. SFV synes också under förhandlingsfasen ha infört ytterligare ett anbudskriterium "erfarenhet av att tillföra nya element till skyddade byggnadsverk". Av bifogat brev från Ole Drachman, Erik

Möller A/S framgår att de kompletterat sitt anbud i detta avseende. Kompletteringen har även innefattat ett omfattande åskådningsmaterial. Såväl införandet av det nya anbudskriteriet som tillåtandet av kompletteringen strider mot principerna om transparens, förutsebarhet och likabehandling

Sammanfattningsvis har SFV har åsidosatt kraven på affärsmässighet och objektivitet enligt 1 kap. 4 § LOU genom att

- fortsätta handläggningen av upphandlingen trots att giltighetstiden för samtliga anbud passerats och anbuden därmed blivit ogiltiga,
- utvärderingskriterierna inte viktats i förfrågningsunderlaget trots att detta uppenbart varit möjligt,
- det inte av anbudsutvärderingen går att se att viktning skett i enlighet med de viktningstal som angivits i utvärderingshandlingen, vilket omöjliggjort en kontroll huruvida utvärderingen följer de upphandlingsrättsliga principerna om transparens, förutsebarhet och likabehandling samt att SFV i stället, i strid med LOU, gjort en allmän sammantagen värdering av anbuden.

På grund härav har bolaget lidit skada eller kan komma att lida skada och upphandlingen bör därför avbrytas och göras om.

SFV bestrider bifall till bolagets ansökan och anför bland annat följande.

Anbudens giltighetstid

Tjänsten som slottsarkitekt är en kvalificerad intellektuell och immaterialrättslig tjänst som ställer stora krav på tjänstens innehavare, samtidigt som ett förfrågningsunderlag inte kan upprättas med tillräcklig precision för att medge att val kan göras av det bästa anbudet enligt reglerna om öppen eller selektiv upphandling. För slottsarkitekttjänsten vid Bäckaskog slott har SFV valt att tillämpa förhandlat förfarande. Anbudens giltighetstid har av samtliga anbudsgivare förlängts till den 30 april 2008. Det måste ligga inom ramen för förhandlad upphandling att träffa avtal med anbudsgivarna om

förlängning av anbudens giltighetstid. SFV har inte brutit mot LOU. – I motpartens yttrande anføres att SFV "fortsatte handläggningen trots att giltighetstiden för anbud passerats". Påståendet saknar relevans. Vid upphandlingsformen förhandlad upphandling behöver den upphandlande enheten inte infordra anbud och kan även under förhandlingens gång infordra anbud. SFV har i brev den 28 augusti 2007 ombett anbudsgivarna bekräfta att anbudens giltighetstid förlängs till den 31 december 2007. Samtliga anbudsgivare har inkommit med skriftlig bekräftelse att anbudens giltighetstid förlängs till den 31 december 2007. I brev den 20 december 2007 har SFV bett att leverantörerna bekräftar att anbudens giltighetstid ska löpa till den 30 april 2008. Samtliga leverantörer har således inkommit med bekräftelse att anbudens giltighetstid löper till den 30 april 2008. Ingen anbudsgivare har motsatt sig en förlängning av anbudstiden. En anbudsgivare har dock återtagit sitt anbud i vissa delar, vilket i sig inte är något unikt eller ovanligt i upphandlingssammanhang. – Som framgår ovan har den upphandlande enheten möjlighet att infordra nya anbud vid förhandlad upphandling. Detta torde vara huvudregeln vid förhandlad upphandling, annars kan ju inte några förhandlingar företas överhuvudtaget. Det som anføres om att anbudet i någon mening skulle vara ogiltiga, eller hur det som anføres ska förstås, saknar således relevans. Anbud avges och utformas ju under förhandlingarna. – SFV är således inte skyldig att slutföra den förhandlade upphandlingen inom de angivna tidsramarna som anbudet och dess giltighetstid ger vid handen. En annan ordning skulle tillintetgöra det bakomliggande syftet med förhandlad upphandling, dvs. föremålet för upphandlingen låter sig inte värderas och bestämmas. Detta är ju skälet till själva existensen av upphandlingsformen förhandlad upphandling. Under förhandlingen ska ju det anbud som SFV kommer att anta utformas. – I nu förevarande mål är anbudsgivarna bundna att acceptera att anbudet ska vara giltiga till visst datum. Det säger sig dock självt att utgångspunkten är att förhandlingarna kommer att resultera något annat än det anbud som anbudsgivaren formellt är bundna av och med en viss given giltighetstid. Annars är ju förhandling-

arna onödiga alternativt är förfarandet med förhandlad upphandling inte möjligt att använda, anbudets giltighet avser ju bara det som anbudet omfattar. Anbudets giltighet kan ju aldrig omfatta det som kommer till efteråt i förhandlingar och som anbudsgivaren överhuvudtaget inte känner till vid tidpunkten för avgivandet av anbudet. Den upphandlande enheten är ju fri att förhandla om vad som helst så länge förutsättningarna inte förändras väsentligt. Något fel i den mening att förfarandet i nu aktuell upphandling skulle strida mot LOU föreligger således inte. – Under förhandlingarna är det även möjligt för anbudsgivare att avge flera anbud. Ofta uppmanas de företag som deltar i förhandlingarna att inkomma med ett slutligt förslag/anbud. Det finns inte heller några tidsgränser eller dylikt som måste hållas. Den upphandlande enheten får förhandla så länge som upphandlande enhet anser behövs för att kunna teckna ett upphandlingskontrakt som tillgodoser det behov som den förhandlande upphandlingen avser att tillgodose. Detta framgår bland annat av professor Sue Arrowsmiths bok om public procurement. Böckerna finns i två upplagor. The law of public and utilities, London Sweet & Maxwell 1996 och 2005. I båda böckerna men tydligast i den andra upplagan skriver Sue Arrowsmith att upphandlande enhet vid förhandlad upphandling, både med och utan annonsering, inte behöver infordra anbud. I de engelska direktivtexten står invitations to negotiate. Under förhandlingarnas gång kan anbudsgivare avge flera anbud. Ofta uppmanas de företag som deltar i förhandlingarna att inkomma med ett slutligt förslag/anbud. Det finns inte någon tid som måste hållas utan upphandlande enhet kan således förhandla så länge som upphandlande enhet anser behövs för att kunna teckna ett upphandlingskontrakt som täcker den upphandlande enhetens behov. Förhandlingarna i nu aktuell upphandling påbörjades på så sätt att SFV skickade en kallelse till samtliga anbudsgivare med samma information att förhandlingarna kommer att inledas med presentation av deltagarna, information om upphandlingen, LOU m.m., redogörelse för aktuellt objekts förvaltningsbehov, information om slottsarkitektens roll vid objektet, presentation av anbudsgivaren av sin organisation samt diskussion

kring uppdraget, anbudet och referenser. Om förhandlingarna enbart ska hålla sig inom ramen för avgivet anbud torde hela syftet med förfarandet förhandlad upphandling gå om intet och det är inte heller så som det ska förstås enligt LOU och bakomliggande gemensamhetsrätt, vilket bland annat framgår av professor Sue Arrowsmiths böcker. Anbudsgivarna i nu förevarande upphandling är således enligt anbuderna bundna av det som anges i anbuderna till ett visst datum, i nu förevarande fall den 30 april 2008. Det som anbudsgivarna slutligen blir bundna är det som förhandlingen resulterar i. Mot bakgrund av att upphandlingsformen är förhandlad upphandling har således upphandlingen genomförts i enlighet med LOU.

Påståendet att urvalskriterierna inte har viktats i förfrågningsunderlaget
SFV har viktat urvalskriterierna. SFV har vid anbudsutvärderingen strikt tillämpat den i förfrågningsunderlaget angivna ordningen. Det syns klart i samtliga anbud att anbudsgivarna, inklusive Ponnert Arkitekter AB, förstått vad SFV efterfrågat och hur utvärderingen skulle ske. Några oklarheter beträffande urvalskriteriernas viktning och utvärderingens form och innehåll föreligger inte. SFV har inte brutit mot LOU.

Påståendet om fel i anbudsutvärderingen

SFV har inte vid anbudsutvärderingen brutit mot LOU och de upphandlingsrättsliga principerna. SFV har följt föreskrifterna i förfrågningsunderlaget som ansluter till LOU vid utvärdering av inkomna anbud. Till skillnad från reglerna om öppen och selektiv upphandling där reglerna om förfaringssättet är rigorösa så saknas det uttryckliga regler i LOU om hur förhandlingarna ska genomföras vid förhandlad upphandling. En förhandlad upphandling är en process, som kan innebära att anbudsgivarnas anbud kan kompletteras ända fram till att det föreligger ett upphandlingskontrakt. Vid förhandlad upphandling är det inte givet att de anbud som ska utvärderas följer av ett formellt anbuds förfarande utan kan härröra från anbudsgivares utformning av anbud. Förhandlingar får pågå så länge och i den omfattning

som upphandlande enhet tycker det behövs för att upphandlande enhet ska kunna anse att upphandlingskontrakt ska kunna tecknas. Under förhandlingarnas gång är det tillåtet att anbudsgivare kompletterar sitt anbud både en eller flera gånger. Det ligger i sakens natur att så långt det är möjligt så ska upphandlande enhet tillämpa de grundläggande bestämmelserna för offentlig upphandling i allmänhet t.ex. den absoluta sekretessen och angivandet av utvärderingskriterierna. Samtidigt anses det inte vara fel i förhandlet förhandlad upphandling om upphandlande enhet vänder sig bara till den anbudsgivare som har det bästa anbudet och förhandlade om priset. De kriterier som tillkommit vid utvärderingen utgör mätverktyg som ligger inom ramen för upphandlingen.

Sammanfattningsvis har SFV inte brutit mot reglerna om förhandlad upphandling med föregående annonsering eller i övrigt förfarit i strid med LOU. Samtliga anbudssökande och samtliga anbudsgivare har behandlats lika och SFV har agerat affärsmässigt enligt 1 kap. 4 § LOU och har utnyttjat konkurrensläget. Ponnert Arkitekter AB har inte och kommer inte att lida skada. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Av 1 kap. 4 § LOU framgår att upphandling ska göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Enligt 7 kap. 1 § LOU får en leverantör, som anser att han lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 §, i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt nämnda paragraf.

I 7 kap. 2 § LOU anges bland annat följande. Om den upphandlande enheten har brutit mot 1 kap. 4 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och

detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Målet avser upphandling av tjänster för vilka 5 kap. LOU är tillämpligt. Enligt samma kapitel 14 § ska öppen eller selektiv upphandling användas om inte annat följer av 16 eller 17 §§.

Enligt 5 kap. 16 § LOU får förhandlad upphandling med föregående annonsering användas om

1. i särskilda fall arten av tjänsterna eller därmed förknippade risker av särskilda skäl inte medger en förhandsvärdering,
2. de tjänster som ska upphandlas är av den arten att förfrågningsunderlaget inte kan upprättas med tillräcklig precision för att medge att val kan göras av det bästa anbudet enligt reglerna för öppet eller selektivt förfarande.

Utredningen i målet

Av anbudsförfrågan framgår bland annat följande.

Omfattning

Uppdraget indelas i två huvuduppgifter.

A. Slottsarkitekten ska vara rådgivare åt Statens fastighetsverk vid förvaltning av objektet och därvid medverka till att de arkitektoniska, konstnärliga, antikvariska och tekniska synpunkterna tillgodoses i den löpande omvårdnaden. A-uppgifter utförs i huvudsak av slottsarkitekten personligen.

B. Slottsarkitekten ska i projektform kunna genomföra utrednings- och projekteringsuppdrag inom objektet. B-uppgifter utförs av upphandlad organisation under ledning av slottsarkitekten.

Se bifogad Slottsarkitektinstruktion daterad den 8 juni 2006.

B-uppgifter kan utföras av det företag som slottsarkitekten är knuten till, alternativt av annat företag.

Ersättning för B-uppgifter utgår som rörligt arvode för verifierad nedlagd tid enligt följande:

Följande kriterier kommer att användas vid värdering av anbud. Kriterierna tillmäts fallande betydelse.

- 1) Allmän och speciell kompetens hos föreslagen slottsarkitekt och övriga föreslagna personer, med vilket avses:
 - a) för uppdraget nödvändiga fackkunskaper
 - b) väl utvecklad restaureringsideologisk hållning
 - c) samarbetsförmåga på olika organisatoriska nivåer, lyhördhet, samordningsförmåga samt pedagogisk förmåga
 - d) förmåga till gestaltningskvalitet i helhet och detalj
 - e) god kunskap om det specifika objektet eller liknande anläggningar
 - f) god förmåga att uttrycka sig i tal och skrift.

- 2) Personal kapacitet och andra resurser
- 3) Geografisk närhet och tillgänglighet för beställaren
- 4) Arvoden (Timpriser)

Anbud

Anbud ska innehålla följande uppgifter, avseende slottsarkitekt för A-uppgifter:

- 1 CV med uppgifter om grundutbildning, uppdrag, fortbildning, konferensdeltagande, studieresor, artiklar, föredrag, professionella nätverk m.m.
- 2 Beskrivning av högst tre relevanta referensuppdrag med angivande av objektets betydelse och tekniska komplexitet, arkitektens roll, referensperson hos beställare, restaureringsideologiska ställningstaganden och formgivningsinsatser.

Anbud för utförande av B-uppgifter ska innehålla:

- 1 Företagets eller nätverkets organisationsplan redovisat med ombud och andra nyckelpersoner. Företagets eller nätverkets personalkapacitet och andra resurser.
- 2 CV enligt ovan för föreslagna nyckelpersoner.
- 3 Beskrivning av arbete med kvalitetssäkring i uppdrag.
- 4 Arvoden (slottsarkitekt och övriga föreslagna personer enligt ovan).

Före kontraktsskrivning kommer kopior av företagets registrerings- och försäkringsbevis att infordras.

Referenstagning kommer att ske. Samtliga offererade slottsarkitekter kommer att kallas till en intervju.

Av slottsarkitektsinstruktion för Bäckaskogs slott daterad den 8 juni 2006 framgår bland annat följande.

Slottsarkitektens uppgift indelas i två huvuduppgifter:

A-uppgifter:

Slottsarkitekten ska vara väl förtrogen med objektet samt följa dess tillstånd och utveckling.

Slottsarkitekten ska vidare

- förvalta och utveckla kunskapen om objektet
- ha en samlad överblick över befintligt externt och internt arkivmaterial om objektet
- kontinuerligt leverera in producerat material till SFV:s ritningsarkiv. Detta inkluderar alla typer av handlingar från idéskisser till förslagshandlingar och relationsritningar.
- medverka i diskussioner om objektets långsiktiga och kortsiktiga utveckling
- följa den allmänna utvecklingen inom det restaureringsideologiska området
- årligen lämna underlag för samt yttra sig över förslag till förvaltningsplan, resultatbudget och underhållsplan
- medverka vid periodisk uppföljning
- delta i förvaltningsmöten 4 gånger per år
- delta i slottsarkitektmöte 1 gång per år
- lämna en årlig slottsarkitekt rapport senast 31 december. Rapporten ska utarbetas enligt SFV:s mall. Rapporten ska skickas till SFV, Box 2263, 103 16 Stockholm
- biträda SFV vid val av andra konsulter
- i samband med första förordnandetillfället delta i introduktionsmöte
- i samband med första förordnandetillfället medverka i en halv dags utbildning i SFV:s förvaltning

B-uppgifter:

Slottsarkitekten ska efter överenskommelse och efter särskilt uppdrag

- utarbeta vårdprogram, dokumentation m.m. för objektet
- utföra utredningsuppdrag inom objektet
- utföra projekteringsuppdrag inom objektet
- utföra erforderliga granskningsuppgifter
- medverka i möten som inte ingår i A-uppgifterna

Av anbudsutvärderingen framgår bland annat följande.

Upphandling har skett enligt LOU som förhandlad upphandling med föregående annonsering. Efter annonsering inkom 11 anbudsansökningar. Av dessa inbjöds Stefan Andersson, Johans Celsing arkitektkontor AB (nedan kallad Andersson), Joakim Faritzon, New Line Arkitekter AB (nedan kallad Faritzon), Mats Molen, Molen arkitekter AB (nedan kallad Molen), Ole Drachmann, Erik Möller Arkitekter A/S (nedan kallad Drachmann), Agneta Ljungberg, Agneta Ljungberg Arkitektkontor (nedan kallad Ljungberg), Krister Wall, Krister Wall Arkitektkontor (nedan kallad Wall) samt Hans Ponnert, Ponnert arkitekter AB att lämna anbud.

Uppdragets omfattning

Omfattningen av uppdraget beskrivs som två huvuduppgifter med precisering i den till anbudsförfrågan bifogade slottsarkitektinstruktionen. A-uppgifter (utförs av slottsarkitekten personligen) och B-uppdrag (av slottsarkitekten personligen eller genom annan projektör) med roll- och ansvarsfördelning för fastighetsförvaltare och slottsarkitekt, redovisad i den till anbudsförfrågan bifogade slottsarkitektinstruktionen. I anbudsförfrågan hänvisas även till SFV:s hemsida för en kortfattad objektsbeskrivning.

Uppläggning

Vid utvärderingen har SFV:

- * Sammanfattat offerternas faktaunderlag,
 - * Inhämtat referenser,
 - * Genomfört samtal med alla anbudsgivare. I samtalen fanns utrymme för kortfattade presentationer, frågor och förtydliganden. Avsikten med dessa var att precisera arbetsuppgiften, tala om objektet ur förvaltningsperspektiv och ge anbudsgivarna möjlighet till en personlig presentation. De flesta intervjuerna genomfördes på Bäckaskog slott.
 - * Inhämtat synpunkter från Riksantikvarieämbetet
- Utvärderingsgruppen har bestått av: Ulrika Bergström (enhetschef kulturarvsenheten), Anders Bodin (kulturarvsspecialist), Marianne Parke (upphandlare) samt Kent Linderholm och Maria Nordh (Bäckaskog slotts förvaltare).

Utvärdering

Alla anbudsgivare inkom med korrekt redovisade anbud som var väl genomarbetade med god redovisning av CV, referenser, meriter och erfarenheter för såväl A-uppdrag (slottsarkitekt) som B-uppdrag (företag eller nätverk). Utvärderingen av anbuderna har skett i enlighet med de utvärderingskriterier som finns angivna i anbudsförfrågan. Värderingsgrunderna behandlas i en skala med fallande betydelse, där det första väger tyngst.

1. Allmänna och speciella fackkunskaper hos föreslagen slottsarkitekt och övriga föreslagna personer, med vilket avses (60 %):

a) för uppdraget nödvändiga fackkunskaper

Samtliga anbud visar att de föreslagna slottsarkitekterna, och de övriga föreslagna personerna, har för uppdraget tillräckliga fackkunskaper. Utvärderingsgruppen vill särskilt framhålla Anderssons, Ljungbergs, Walls och Ponnerts stora, och Drachmanns mycket stora fackkunskaper.

b) väl utvecklad restaureringsideologisk hållning

Samtliga anbudsgivare har visat att de föreslagna slottsarkitekterna besitter ett väl utvecklat restaureringsideologiskt förhållningssätt. Andersson och Drachmann har visat detta extra tydligt.

c) samarbetsförmåga, lyhördhet och pedagogisk förmåga

Alla anbudsgivare, och särskilt Drachmann, har genom referenstagning och i intervjuer visat exempel på god samarbetsförmåga och lyhördhet både vad avser kontakter med beställare och på byggplats.

d) förmåga till gestaltningskvalitet i helhet och detalj

Samtliga anbudsgivare har visat prov på god gestaltningskvalitet men Drachmanns arbeten har en särskilt hög klass.

e) god kunskap om det specifika objektet eller liknande anläggningar

Samtliga anbudsgivare har erfarenheter av liknande objekt. Ponnert har en mångårig erfarenhet av Bäckaskog slott.

f) god förmåga att uttrycka sig i tal och skrift

Alla anbudsgivare har god förmåga att uttrycka sig i tal och skrift. Drachmann och Ponnert har visat mycket goda exempel på denna förmåga.

2 Personalkapacitet och andra resurser (20 %)

SFV anser att alla anbudsgivare har redovisat tillräcklig personalkapacitet och andra resurser för uppdraget. Drachmann och Ponnert har för detta uppdrag visat särskilt god kapacitet.

3 Tillgänglighet för beställaren (10 %)

Alla anbudsgivare har kunnat visa att de har god tillgänglighet för beställaren.

4 Arvodet (timpriser) (10 %)

SFV bedömer att anbudsgivarna har lämnat likvärdiga och marknadsmässiga priser. Anderssons och Drachmanns timpriser är dock påtagligt högre.

Resultat

Sammantaget bedömer utvärderingsgruppen att Ole Drachmann, Erik Möller Arkitekter A/S har inkommit med det mest fördelaktiga anbudet.

Länsrättens bedömning

Av 1 kap. 4 § LOU framgår att en upphandling ska göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras af-färsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas utan ovidkommande hänsyn. Vidare gäller de EG-rättsliga principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet),

proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Länsrättens prövning utifrån LOU utgör en kontroll av om det på grund av det som sökanden har anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 7 kap. 2 § LOU. Grund för att ingripa mot en upphandling kan föreligga om den upphandlande enheten har åsidosatt kravet på affärsmässighet eller förbudet mot ovidkommande hänsyn i 1 kap. 4 § LOU eller någon av de uppräknade EG-rättsliga principerna och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

Anbudets giltighetstid, dvs. den tid som anbudet ska vara bindande för anbudsgivaren, bör vara tilltagen så att förlängning inte behövs. Att i efterhand förlänga giltighetstiden för anbud förutsätter, med hänsyn till likabehandlingsprincipen, att samtliga anbudsgivare går med på förlängning.

SFV har i brev den 28 augusti 2007 ombett anbudsgivarna bekräfta att anbudens giltighetstid förlängs till den 31 december 2007. Samtliga anbudsgivare har inkommit med skriftlig bekräftelse att anbudens giltighetstid förlängs till den 31 december 2007. I brev den 20 december 2007 har SFV bett att leverantörerna bekräftar att anbudens giltighetstid ska löpa till den 30 april 2008. Samtliga leverantörer har inkommit med bekräftelse att anbudens giltighetstid löper till den 30 april 2008.

Eftersom samtliga anbudsgivare gått med på en förlängning har följaktligen SFV ägt förlänga anbudstidens giltighet. Vad Ponnert Arkitekter AB anfört om att en anbudsgivare därvidlag förklarade att hans anbud, vid en förlängning av anbudens giltighetstid, inte kunde gälla i samma omfattning som tidigare föranleder därvidlag ingen annan bedömning.

Förhandlingen vid en förhandlad upphandling ersätter inte kravet på ett klart, fullständigt och tydligt förfrågningsunderlag. Leverantörerna ska inte behöva vara osäkra på vad det är som den upphandlande enheten efterfrå-

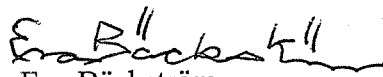
gar. Förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade har emellertid i praxis ansetts få i viss utsträckning godtas, dock under förutsättning att de grundläggande principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds förnär. Sådana principer är krav på affärsmässighet, likabehandling och transparens (jämför rättsfallet RÅ 2002 ref. 50). Fråga är om dessa krav är uppfyllda i den i målet aktuella upphandlingen.

Till skillnad från vad som framgår av förfrågningsunderlaget anges i anbudsutvärderingen, uppenbarligen för viktning, ett antal procentsatser inom parantes efter anbudskriterierna. Detta är en brist. Länsrätten finner dock med beaktande av RÅ 2002 ref. 50 inte att den påtalade bristen har varit av sådan art eller omfattning att kravet på affärsmässighet på denna grund kan ansetts ha åsidosatts.

Det är inte länsrättens uppgift att göra en ny utvärdering. Överprövningen utför en kontroll av om det på grundval av de klagomål som sökanden har fört fram i målet finns anledning att vidta åtgärder enligt 7 kap. 2 § LOU. En förhandlad upphandling är en process, som kan innebära att anbudsgivarnas anbud kan kompletteras ända fram till att det föreligger ett upphandlingskontrakt. Vid förhandlad upphandling är det inte givet att de anbud som ska utvärderas följer av ett formellt anbudsförfarande utan kan härröra från anbudsgivares utformning av anbud. Förhandlingar får pågå så länge och i den omfattning som upphandlande enhet tycker det behövs för att upphandlande enhet ska kunna anse att upphandlingskontrakt ska kunna tecknas. Enligt länsrättens bedömning är det inte visat att utvärderingen strider mot LOU.

Sammanfattningsvis finner länsrätten att grund för ingripande enligt 7 kap. 2 § LOU inte föreligger. Ponnert Arkitekter AB:s ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a)

Eva Bäckström

Rådman

Föredragande i målet har varit Petter Mattsson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppges sitt namn, adress och telefonnummer.

